

МУЗЕЙНА СПРАВА НА УКРАЇНІ.

Звідки пішла назва “музей”.

Музей — слово грецьке, пішло воно від старого слова “муза”. Древні Греки називали музами богинь, що ніби жили десь у горах, коло гірських струмків. Греки були поганською віри, думали, що все в людини — розум, хист, відвага, шпаста, краса, вдача — все те дарунок богів. Отож і вірили Греки що музи — це богині, які видають наукою, співами, танками та взагалі різними мистецтвами.

Цим богиням Греки будували розкішні храми-палаці, прикрашували ці палаці статуями, визерушками, дорогочинними тканинами та річками. Складали в таких храмах люди й річні подарунки коштовні та рідкісні, наукові праці, гарні вироби видатних майстрів-художників і скульпторів. Всі ці речі в храмах богинь муз перешовувалися довіг роки, там їх кожен мав змогу оглянути.

Від цього слова “муза” і пішла сучасна назва “музей”, що означає збірку старовинних ріжних речей, чи то з науки, чи то з побуту людського життя, чи з мистецтва.

Музей в старі часи.

До нашого часу дійшло багато вісток про стародавні музеї, що їх закладали окремі громадяни в давній Греції, в Римі, в Єгипті. Люди здавна кохалися в рідкій красі килимках, золотом тканин вбрання, у гарному посуді, у виробках з золота та бронзи. Збирали ба-

гачувалися або з дарунків окремих вчених, ріжні старовинні знахідки та ледьцеке приладдя.

Крім збірок музеїв окремих громадян-багатіїв були ще й громадські музеї-храми. Це були збудовані за містом серед дерев гарні палаці, присвячені музам. Тут часто збиралися поети, художники, видатні промовці й учні.

Бажаючи випрохати в богинь-муз ще більшої вдачі й хисту для себе, ці поети й художники присвячували свої твори музам і давали їх до храмів. Отак з часом в храмах муз утворилися великі збірки мистецьких речей.

Звідки ж музеї назвалися музеями? Оця назва дійшла і до нашого часу. З крашчих музеїв назвемо в давній Греції Пантеон. Це був розкішний палац-храм на честь богині Діани. Палац був оздоблений прекрасними ста-

тучами, різьбою, перешовувалося у ньому багато мистецьких виробів, коштовних речей.

Музей при церквах.

Після того, як занепади такі держави, як Греція (або вірніше звати її — Еллада), Рим, як почала ширитися християнська віра, осередками для збору й збирання різноманітних старовинних і коштовних речей поробилися церкви та, особливо, монастирі. Там то в багатих церквах, по монастирських ризницях зберіглося чимало коштовних тканих риз, хрестів, посуду церковного, книг, писаних на шкірі (пергамент), розкішних оправ до книг, образів то-що.

Музей в Європі.

Що культурнішими ставали люди, то все крашими й світлішими робили. По ріжних країнах Європи було засновано великі музеї, а в них збірано рідкісні з усього світу. Кожного року музеї ці зба-

Музей в Росії.

В Росії початок справжніх музеїв іде з часів царя Петра Великого. Він наказав заснувати “кунсткамеру” — цебо помешкання для збирання мистецьких речей. З того часу зходами держави й окремих знавців старовини почали утворюватися музеї за збірки ріжних речей. Тепер маємо в Москві і Ленінграді гарні музеї, де збірано все з історії Росії, з історії розвитку у нас техніки, науки, мистецтва.

Бувш царська літня палата в Петергофі, нині музей для працюючих.

За найкращі музеї вважають в Ленінграді — Ермітаж, колишній музей Олександра III, музей Академії Наук, колишній царський палац.

У Москві — Історичний, музей революції, Третьяковську галерею (найкраща збірка картин), колишній палац у Кремлі.

Крім того, по всьому Радянському Союзу, в містах губернських, по багатьох повітових містах, а як де, то й по великих селах є музеї. Деякі з них дуже цікаві (прикладом музеї в Казані, в Криму, на Кавказі).

Музейна справа після революції.

Колись музеї були місцем збирання й збору коштовних і рідких речей. Ці музеї не вели щирої просвітньої роботи

ніки, що дають пояснення відвідувачам, влаштовують лекції, розмови. Музеї наші мають кошти на купівлю ріжних знахідок, на дальші розкопки старих могил, руїн то-що. Радянська влада вживає заходів до збирання пам'яток минулого, охороняє старовинні будівлі та інші пам'ятки старих часів.

Що року по музеях бувають сотні тисяч глядачів. Все це, переважно, робітники, селяни та червоноармійці. Для них вхід до музеїв вільний.

Музей “Ермітаж”.

По всьому Радянському Союзу засновується нові музеї — музеї революції, в яких показано боротьбу працюючих зі своїм ворогом — панамі, полами й буржуазією.

Музей “Ермітаж”.

По всьому Радянському Союзу засновується нові музеї — музеї революції, в яких показано боротьбу працюючих зі своїм ворогом — панамі, полами й буржуазією.

Що року по музеях бувають сотні тисяч глядачів. Все це, переважно, робітники, селяни та червоноармійці. Для них вхід до музеїв вільний.

ЧИТАЙТЕ ВГОЛОС!

(Малій фейстон.)

Газету, як дїстаєте на сеї, так углоєс читайте, бо багачко на сеї неписьменних, що й раднїші-б були про новини дізнатись — так не вмїють! Ім, неписьменним тим, досадно ї користї від газети менше...

Як читати?

Напевно, знайдуться такі, що сразу вжарять:

— Як аподаста!

Розгортай, мовляв, газету й смали:

— Від “Селянської Правди” читання!

Та ще й протягти на кишці:

— А-а-а-а-а!

А там хто-небудь із гурту:

— Во-о-о-о-нем!

І пішло:

“Що робити, щоб лошата в кобили були” — й т. инш. й т. инш.

Так читати, безперечно, не погано... Якби всі дяки та батюшки замість “од Мафтя” засмалювали по церквах про “Слуцнї-кампанїю”, я-б першїй у церкву побїг...

Але, на нашу думку, так читати газету не зовсім добре, бо почнуть декотрі з слухачів поклонї бити та причитувати:

— Помилуй мнє, боже, помилуй мнє!

Краще так робити...

Збирається гурт людей і на леваду... Насїння слїд узяти підситків зо три... Рядна...

Попростїтали рядна, полягали:

— Читайте, Семене!

Семен читає, як під Польшею та під Румунїєю нашим людям добре живеться... Решта слухає...

Слухає хвїлині із їтнатїячїї... Потїм один каже:

— Посуньсь, Марїно, я го-лову покладаю...

Поклав голову, картузом од сонця затулївсь і:

— Хррр! Ф-ю-ю!

Потїм другий... третїй... Дивїсь — за пївгодини вже покотом, аж луна левадою гонїть...

Потїм той, хто читає, дивїть-ся:

— І-ї-ї-ї! Ужє! А я, дурний, читаю!

Голову, кому бїльшє, на поперека, газетою затулївсь, і задуває!

Над вечір прокидаєтесь і до-дому.

— Де, громадяни, були? — спїтає хто...

— Газету колективно читали!

— От молодї!

Нїколи газети не слїд читати в клубї або в сїльрадї або сїльбудїнку... Там на лавах муляє... На левадї м'яко, вітерць повиває, травця шелестїть...

...Спї-ї-ї-ї!

Остан Вишня.

ЦІКАВИЙ ПРОЦЕС.

В Лондонї розпочнється неба-вом цікавий процес. Один лон-донський банк позиває японсь-кий дежавний скарб, щоб їм покрїв їому вексель на 100 мїлїонів золотїх рублїв. Цей вексель, вїдвалений японсь-ким скарбом, купїв лондонсь-кий банк від одного бувшїго російського генерала, який був в командї обляженого в 1904 р. Японцями Порт-Арту-ра. Показується, що Японцї

СТРАШНА ДОЛЯ БЕЗПРИ-ТУЛЬНИХ ДІТЕЙ У ПОЛЬЩІ.

“Дзєннїк Людовї” з дня 9 сїчня 1928 р. подає про жа-ливі практикї знущання управ-ляч закладу для малолїтнїх “злочїнцїв” в Студєнцї (Stu- dzieniec) в Польщї.

“На терєні б. Королївства їснує поправчїй заклад для дї-тей. Поправчї засоби у цїй каторзї для дїтей не обмежу-вались тїльки до биття в п'яти, перїщення батогами, розбїв-вання дїточїх голїв об мур, звїхнення суставїв, їомання кіостей, колєннїя шпїлками, але буквально на виправлюван-

ні молодїх мучєнїкїв на той сївіт. З помїж оглянєнїх 118 дї-тей, декотрї дали образ неймо-вірного знущання і жорстоко-стї. Декотрї із них мали страшнї рани на плєчах від биття а су-хїтнїчї дїти, як ствердїв повї-товий лїкар п. Вїктор Лабєн-скїй — вмїрали у страшнїх му-ках. Найбїльшє знущавсь над ви-хованками директор і керв-ник закладу 41-лїтнїй Клемєнс Квасьнєвскї, колїшнїй побе-режнїк настановдєний на ди-ректора найбїльшого в Поль-щї поправчїго закладу”.

НАЙМЕНШІ ЛЮДИ НА СВІТІ.

Більшість карликів, що виступають на сценах Америки й Європи, походять з південної Мадящини, з комітату Боршод. Учені застановилися, чому саме в тих околицях родяться так багато карликів, але досі не адалось їм пояснити цього. Карликів, само собою, нема так дуже багато, тому платять за одного навіть мїлїони. Погляд, неначє-б з карлового подружжя родились карлики, показався неправдївним. Жінкї-карлїчкї є звичайно не плїднї, а карлик, ожє-нєний з нормального жінкою, має нормальнїх потємкїв. Отжє карлїковїсть не є дїдична. Король Станїслав Август мав карлика Бебе, родом з Льотарїнїї. Як він народивсь, то важїв 375 грамїв, а високий був на 20 центїметрїв. Бебе жїв 23 роки, а домовина їого була ледьє 55 центїметрїв дов-га. Та часом карлики дожива-ють гарного віку. І так кар-лик Альдєн, шє помер мїнуло-го року, дожив 84 роки, иншїй Ег-Мєг-жїв 88 лїт. Цей остан-нїй вїступав як слївак у театрї в Шїкаго. Карлїчка Лїуїя За-рєтє важила на 15-ому роцї жїттьє в цїлїх 5 фунтїв.

СКІЛЬКИ Є В СВІТІ КІНОТЕАТРІВ.

Чи цікавилесь ви коли не-будь питаннєм, скїлькї є в сїв-тї кїнотеатрїв? Чи знаєте, яка величєзна кїлькїсть людєй від-відує ці кїнотеатрї? Чи зна-єте, нарештї, скїлькї прибутку дають бїлетї всїх кїнотеатрїв? Мабуть нї. Бо нїхто не спр-обував увїйти собї ці цифрї. “Великий Нїмїй” розкїнув по всїй земнїй кулі величєзну сіт-ку своїх палацїв, 52 тисячї кїно-театрїв, що вмїщують 21 мїлі-онїв глядачїв.

Загалїчїй прибуток від про-дажу бїлетїв у кїнотеатрх усього свїту дїрївнєється 1 мї-лїардовї доларїв на рік. Бїль-ша половина цїєї сумї припа-дає на Америку. І не дївно, що американскї капїталїстї вклали в кїновиробнїцтво 1,700 мїлїонів доларїв — з усїєї сумї 3 мїлїардїв доларїв — ка-пїталу кїновиробнїцтва всього свїту. Скїлькї-ж припадає кї-нотеатрїв на кожну країну зо-крема? Злучєні Державї ма-ють 20 тисяч кїн, С.Р.С.Р. — 5,000, Англія — 3,500, Нїмєч-чина 3,500 (з них в одному Берлїнї понад 300), Франція начислює 3,000 (з них в Па-рїжї 400), Італїя — 2,200, Еспа-нія — 1,200, Австралїя — 1,200, Швеція — 700, Чєхо-Словач-чина — 800, Австрїя — 600 (в самому лїше Вїднї 200), Ма-дїарщина — 500, Польща — 400. Як бачимо, то Радянсь-кий Союз стоїть на другому мїсцї щодо кїлькостї кїноте-атрїв. Не дїво також, що до-цїнюючї велєчєзнє значїння кї-на, радянськїй уряд старєть-ся утворити кїно майжє в ко-жному сєлї.

БЕЗКОНФЕСІЙНІСТЬ У ВІДНІ ЗРОСТАЄ.

Після свїтової вїни безкон-фесїїнїсть у Вїднї шїрїтьсь в так великих розмїрах, що цер-ковнї католицькї чїннїкї слїд-ять що справу з поважним не-спокоєм. Очевїдно, що апо-стазїєю поражєні всє рєлігїї, однак найбїльшє страїї поно-сїть під цїм згľadом католи-цизм. До вїни було у Вїднї всєго бїльш 1,000 апостатїв, в 1919 р. чїсло цє зросло до 7,472 осіб, в 1923 р. вїдступило від церкви вїсь 23,000, а нїнї Вїдєнь має 100 тисяч апостатїв. Тїльки незначнїй вїдсоток цїх апостатїв прїступає до иншїої рєлігїї, чї обряд, рєшта-ж ли-шаєтьсь безконфесїїннї.

Товарнїш! Вїдновляєтє пе-редплату на “Укр. Роб. Вїстї”.

ФІЛЬМА “ТАРАС ШЕВЧЕНКО”.

ВИКОРИСТАЙТЕ ОДИНОКУ НАГОДУ У ВАШОМУ ЖИТТЮ — ПОБАЧИТИ ЦЮ ПРЕКРАСНУ ФІЛЬМУ.

Онтерїйському Провкомовї удалось одержати цю фїльму з Радянської України. Своєї чужа критика незвичайно високо оцїнила цю фїльму. Не було, нема і не буде глядача, який не одушевлявся-бї цєю фїльмом, бо хто-ж не бажає поглянути на мїсця, куди ступала нога великого поета-революцїонера. Ця фїльма проведє глядача через жїття, терпїння, тюрми, рад-їсть і горє крїпачького гєнїя.

Фїльма ця буде показуватись в слїд. мїсцєвостях і днях:

- Конїстон, 6 — 7 березнї.
- Еспанола, 8 — 9 березнї.
- Су Сєнт Мєрї, 10 — 12 березнї.
- Порт Артур, 14 — 15 березнї.
- Форт Вїл'ям, 16 — 17 березнї.
- Вєст Форт Вїл'ям, 19 — 20 березнї.
- Форт Френсєс, 22 — 23 березнї.

Крїпачка Оксана. Цє образок з фїльми “Тарас Шевчєнко”.

ЧИ ВИ ВЖЕ ЗАМОВИЛИ
ВЕЛИКИЙ, ДУЖЕ ЦІКАВИЙ ЗМІСТОМ
ТА БАГАТО ІЛЮСТРОВАНИЙ
РОБІТНИЧО-ФАРМЕРСЬКИЙ
КАЛЕНДАР
НА 1928 РІК
Є це найбільший і найкращий український Робітничо-Фармерський Календар на американському континенті. Він має 384 сторін друку й 110 ілюстрацій. Замовляйте цей календар таки зараз.
ЦІНА В ГАРНІЙ ТВЕРДІЙ ОПРАВІ \$1.00
БРОШУРОВАНІЙ75
Пишіть за календарем на сілїдуючу адресу:
UKRAINIAN LABOR NEWS
COR. FRITONARD & McGREGOR STS., WINNIPEG, MAN.